

Nr 402

Av herr **Andersson** i Brämhult **m. fl.**, om anslag till åtgärder för främjande av en lokalisering av företagsamhet till landsbygden.

I motionerna nr I: 361 år 1954 och II: 290 år 1954 angående den framtida närings- och bebyggelsestrukturen i landet framhölls såsom nödvändigt, att den arbetskraft, som under hand friställes genom jordbruksnäringens fortgående yttre och inre rationalisering, kan beredas plats i hembygden för att undvika en allt längre gående avfolkning av landsbygden med dess menliga följder inte endast för landsbygden utan för samhället i dess helhet. Som ett led i åtgärderna att stärka landsbygdens förutsättningar ansåg motionärerna det också vara nödvändigt, att de större städernas tillväxt kunde begränsas. Det framhölls såsom mycket angeläget, att initiativ i detta avseende snarast kunde tagas. I motionen hette det vidare:

»Det måste utredas, vilka instrument som härvid lämpligen bör stå till förfogande för lokaliseringsspolitiken. I första hand torde krävas intensifierad lokaliseringsrådgivning och upplysning från det centrala lokaliseringsorganet. Denna verksamhet måste inriktas på alla storstäder med deras omgivande regioner, inom vilka en effektiv samordning av den kommunala verksamheten måste komma till stånd och innefatta såväl decentralisering inom regionerna som utflyttning av industrien samt effektiv begränsning av nyetableringar. Det bör övervägas huruvida statliga flyttningsbidrag skulle kunna utgå vid utflyttning av industrier genom förmedling av det centrala lokaliseringsorganet.»

I sitt utlåtande nr 36 år 1954 över motionerna var bankoutskottet av den uppfattningen, att en omprövning av principerna för lokaliseringsverksamheten sådana de uppdragits av 1952 års riksdag borde kunna anstå. Utskottet erinrade emellertid jämväl om att riksdagen år 1953 godkänt utskottets utlåtande nr 10, i vilket uttalats, att den fortgående urbaniseringen och i synnerhet koncentrationen av befolkningen liksom av förvaltningen och företagsamheten till Stockholm borde i skilda sammanhang och ur olika synpunkter noga följas av myndigheterna. Olika förslag som vore ägnade att verksamt motverka denna tendens borde ingående prövas. Utskottet erinrade också om att arbetsmarknadsstyrelsen föreslagit en utbyggnad av lokaliserings- och utredningsbyrån inom styrelsen bl. a. för att olika länsutredningar skall kunna planläggas och påbörjas. Utskottet upplyste att frågan vid tillfälle varit föremål för prövning av Kungl. Maj:t i samband med beredningen av statsverkspropositionen till 1954 års riksdag. Av årets statsverksproposition framgår emellertid att departe-

mentschefen endast ansett sig kunna föreslå nyinrättande av en byråsekreteraretjänst inom lokaliseringsbyrån.

Det torde knappast vara oriktigt att tolka bankoutskottets uttalande nr 36 år 1954 så, att det ligger synnerligen stor vikt uppå, att åtgärder vidtages för att ytterligare främja en lokalisering av företagsamhet till landsbygden, detta så mycket mer som utskottet förklarade sig dela motionärernas uppfattning om det betänkliga i en fortsatt förändring i näringslivets struktur med åtföljande svåra investeringsproblem för städerna och svårigheter för landsbygden att upprätthålla en tillfredsställande social och kulturell standard.

Det är därför att livligt beklaga att Kungl. Maj:ts förslag innebär ett ytterligare uppskjutande av det slutliga ställningstagandet till detta ytterst viktiga spörsmål. Det bör kraftigt understrykas att läget är sådant att snara åtgärder är nödvändiga. Befolkningsomflyttningen fortsätter i allt mer ökad takt, och det torde kunna ifrågasättas, om inte även tillfälligt verkande åtgärder borde prövas inte minst för att vinna erfarenheter för den mera fasta utformningen av de vägar man har att beträda. Därvid kommer i första hand enligt vår uppfattning möjligheten att med flyttningsbidrag stimulera en utflyttning av industriföretag från de större städerna till landsbygden. Vad särskilt angår Stockholms stad är företagsamheten där nu av den omfattningen att inte endast en fortsatt utbyggnad bör förhindras utan även en hel del företag bör kunna flyttas ut för att undvika att stadens väldiga problem av trafikteknisk och bostadssocial art blir helt olösliga. Om statliga bidrag till kostnaderna kunde utgå, torde man kunna påräkna att ett icke obetydligt antal företagare skulle vara villiga välja annan lokaliseringsort än huvudstaden för sina företag. Det är givetvis mycket svårt att ange, hur stort anslag som behövs för ändamålet, men med hänsyn till det väntade intresset för dessa bidrag torde det icke böra understiga en miljon kronor. Vi är starkt medvetna om angelägenheten av den åtstramning som årets statsverksproposition är ett uttryck för, men inför betydelsen av att något verkligt positivt göres på detta viktiga område, har vi icke hesiterat inför anslaget storlek.

Med anledning av det sålunda anförda får vi hemställa,

att riksdagen måtte bevilja ett anslag om en miljon kronor att användas i enlighet med vad i motionen anförts.

Stockholm den 26 januari 1955

Harald Larsson
i Hedenäset

Fridolf Jansson
i Benestad

Torsten Andersson
i Brämhult
Gustaf Svensson
i Vä